

Gastredactioneel: De Nederlandse seksuologie groeit door

Ine Vanwesenbeeck

Rutgers WPF, Utrecht

Dit gastredactioneel markeert een memorabel moment in de geschiedenis van de Nederlandse seksuologie. Het is een heuglijk moment, zij het met een randje nostalgie. Vanaf 1 januari 2011 zal het huwelijk tussen Rutgers Nisso Groep en World Population Foundation (WPF) formeel beklonken zijn. De twee organisaties wonen al bijna een jaar samen en zijn gevorderd in de integratie van hun organisaties en werkprocessen. De officiële bekrachtiging van hun fusie liet noodgedwongen op zich wachten vanwege ambtelijke procedures rond de verdeling van de Nederlandse ontwikkelingsgelden door het ministerie van Buitenlandse Zaken. De SRHR Alliantie (voor de zekerheid: dat verwijst naar Sexual and Reproductive Health and Rights) waarin de beide organisaties participeren heeft echter onlangs een deel van het aangevraagde budget toegezegd gekregen. Nu dat 'rond' is gaan de beide organisaties vanaf januari 2011 dan ook officieel samen verder onder de naam Rutgers WPF.

Met de fusie hopen de organisaties het voordeel te behalen van de som die meer dan de delen is. De verbintenis lijkt in die zin beslist veelbelovend. Bevordering van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten is voor beide stichtingen de kern van de missie, maar Rutgers Nisso Groep (zoals bekend in 1999 ontstaan uit een fusie tussen de Rutgers Stichting en het NISSO) heeft een sterke expertise in Nederland, WPF juist in een aantal ontwikkelingslanden. Beide organisaties houden zich bezig met interventies, deskundigheidsbevordering en capaciteitsopbouw, maar

Rutgers Nisso Groep heeft daarnaast een bloeiende traditie van wetenschappelijk onderzoek. WPF heeft gedegen ervaring met internationale pleitbezorging. Beide organisaties samen bereiken een unieke combinatie van deskundigheden waarmee ongetwijfeld zal worden bijgedragen aan de seksuele en reproductieve gezondheid in Nederland én een aantal 'Zuidelijke' landen. Zowel in Nederland als daarbuiten is er speciale aandacht voor vrouwen, jongeren en kwetsbare groepen. Niet in laatste instantie in Afrika en Azië zullen onderwerpen die in veel landen nog uitermate gevoelig liggen (seksueel geweld, abortus, seksuele diversiteit) niet geschuwd worden. Doelgroepparticipatie en internationale samenwerking staan hoog in het vaandel.

Met deze ontwikkeling wordt de rijke geschiedenis van de Nederlandse seksuologie opnieuw een stukje rijker. Jan Rutgers (1850 – 1924) zou blij verrast zijn geweest te weten dat 'zijn' organisatie nu niet alleen in Nederland maar ook in enkele ontwikkelingslanden helpt voldoen aan de nog immens grote onvervulde behoefte aan betrouwbare anticonceptie, werkt aan jeugdriendelijke informatie en voorzieningen op het terrein van seksualiteit, en seksuele emancipatie ongeacht sekse of oriëntatie verdedigt. Het is mooi dat een sterke Nederlandse traditie nu ingezet wordt ten behoeve van globale ontwikkelingsdoelen. Het is ook een verrijking dat we in Nederland onze kennis over seksualiteit, seksuele verhoudingen en seksuele gezondheidssystemen in andere culturen verder mogen vergroten. Het is mijn persoonlijke ambitie samen met partners in andere landen boeiende onderzoeksprogramma's van de grond te krijgen. Ook al moet de financiering daarvoor goeddeels nog gevonden worden, is dat toch voor het Nederlandse seksonderzoek een alleszins interessant perspectief.

Alle reden dus voor een feestje. Waar zit dan dat randje nostalgische pijn? Dat zit hem in de teloor-

gang van de naam NISSO. Ook al stelt Rutgers WPF zich beslist ten doel de gerenommeerde Nederlandse traditie van sociaal-seksuologisch onderzoek hoog te houden (en dus zelfs uit te breiden met een internationaal perspectief), de vlag waaronder dat meer dan 40 jaar werd gedaan is niet meer. Het Nederlands Instituut voor Sociaal Sexuologisch Onderzoek werd opgericht in 1967. Het stelde zich ten doel om met onderzoek bij te dragen aan beleid dat 'optimale seksualiteitsbeleving' bevordert en aan hulpverlening die de belemmeringen daartoe opheft. De woorden 'optimale seksualiteitsbeleving' worden al lang zelden meer in de mond genomen. Vanaf 1999 profileert Rutgers Nisso zich als 'kenniscentrum seksualiteit'. Onder invloed van internationale ontwikkelingen wordt gaandeweg de term seksuele gezondheid steeds vaker gebezigd. Nu de nieuwe organisatie Rutgers WPF zich veel sterker ook op het internationale veld richt, wordt in toenemende mate de (binnen bepaalde sferen) internationaal gangbare koepelterm Seksuele en Reproductieve Gezondheid en Rechten gehanteerd. Met de introductie van het concept Seksuele Rechten zijn we, naar mijn idee, weer dichterbij het oorspronkelijke gedachtegoed van de NISSO me-

dewerkers van het eerste uur (pleiters voor seksuele rechten *avant la lettre*) dan we wellicht lang geweest zijn. Met het verdwijnen van de naam NISSO wordt dan weliswaar een periode afgesloten waarin de sociale seksuologie als zodanig wordt benoemd, het emancipatoire elan beleeft hoogtijdagen!

Ook degenen onder de TvS-lezers die in de loop van de decennia goed gebruik hebben gemaakt en waardering hebben gehad voor het nationale werk van wat we dan nog even (knipogend naar de vele verbasteringen die de naam heeft gekend) "Rutgers & Nisso" mogen noemen, wil ik verzekeren dat we ook in Nederland volop actief blijven. Wij zullen u dan ook onveranderd van tijd tot tijd via dit blad blijven informeren over de staat van de seksuele gezondheid in Nederland, de determinanten daarvan, de seksuologische hulpverlening en nationale interventies en campagnes. We zullen kritisch aanbevelingen blijven doen aan beleid en (publieke) gezondheidszorg in ons hoog ontwikkelde, comfortabele land. Wellicht zal daarbij iets vaker een vergelijking met ontwikkelende contexten vallen. In onze globaliserende wereld kan dat onmogelijk iemand onwelkom zijn.